

na němž jede Josef O., a zdůrazňuje-li, že obžalovanému nebylo dokázáno, že mohl tohoto druhého cyklistu, za jehož smrtelný úraz činí rozsudek obžalovaného zodpovědným, viděti, chce tím zřejmě vyjádřiti, že rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný předvídal nebo mohl předvídati, že z jeho jednání může nastati onen konkrétní ohrožující stav, jenž pak vyvrcholil ve skutečnou škodu, t. j. smrtelným úrazem Josefa O-y. Rozsudek zjišťuje, jak je patrné z rozhodovacích důvodů, skutečně jen objektivně, co bylo na straně obžalovaného zdrojem ohrožení lidské bezpečnosti, a z čeho smrtelný úraz Josefa O-y vzešel, že totiž obžalovaný jel na silnici 10 m široké ve vzdálenosti jen asi 3 kroků od levého kraje silnice, že jel za daného stavu věci poměrně příliš rychle — rozsudek zaujímá v tomto směru zřejmě na základě posudku znalce stanovisko, že obžalovaný jel rychlostí 25—30 km za hodinu —, takže nebyl pánem své rychlosti, a že se náležitě neubezpečil, není-li někdo za oněmi třemi ženami, a nemůže-li mu něco přijíti do cesty, nezjišťuje však, že obžalovaný předvídal nebo mohl předvídati, že jeho jednáním může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečení pro právní statky v § 335 tr. zák. uvedené, zejména shora řečenému Josefu O-ovi.

Poněvadž rozsudek je následkem tohoto nedostatku zjištění subjektivní stránky stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. mu vytýkaným, a poněvadž podle uvedeného se nelze obejít bez nařízení nového hlavního líčení, tak že nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 odůvodněné zmateční stížnosti podané ve prospěch obžalovaného již při neveřejné poradě vyhověti a uznati právem, jak se stalo, aniž bylo třeba obíratí se výtkami stížnosti s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Čís. 3410.

V pouhém svolení prodatele k prodeji věci (auta), k níž si při prodeji vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, pokud se týče v jeho příkazu, by kupitel, nemoha zaplatiti nedoplatek kupní ceny, vše prodal, nelze shledati vzdání se práva vlastnického (skutečnost, kterou výhrada vlastnictví pominula); na místo věci vstoupila kupní cena za ni jako kupiteli svěřená, třebas si prodatel při svolení k prodeji nevyhradil výslovně, že bude věc prodána na jeho účet; subjektivní stránka.

Přímým pachatelem zpronevěry může býti jen ten, komu byla zpronevěřená věc svěřena; jiné osoby přicházejí v úvahu zpravidla jen jako spoluvinníci nebo podílníci.

Rozsudek lze po případě zrušiti použitím § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného, který vzal zmateční stížnost zpět a byl účasten amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928.

(Rozh. ze dne 9. března 1929, Zm I 392/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu

v Liberci z 15. května 1928, jímž byli uznáni vinnými sěžovateli Bernard G. a Berta G-ová zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně stěžovatele, použitím § 290 tr. ř. však i ohledně spolužalované Berty G-ové a věc vrátil k opětnému projednání a rozsouzení těmž sborovému soudu první stolice.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká po stránce formální podle § 281 čís. 5 tr. ř., že nejsou v rozsudku uvedeny důvody pro výrok o vědomí obžalovaných o hmotné protiprávnosti jejich jednání, a namítá po stránce právní podle § 288 čís. 9 písm. a) tr. ř., že svěřeným statkem nebyl — v době prodeje — ani automobil, jelikož svolením svěřitele k prodeji pominula výhrada vlastnictví, ani výtěžek za automobil, jelikož nebylo stanoveno, že obžalovaní mají prodati auto vlastním jménem na účet svěřitelův. Předpokládajíc, že předmětem obžaloby a rozsudku jest jen zpronevěra automobilu, je stížnost na omylu. Záhloví obžalovacího spisu a výrok rozsudku označují sice za předmět závadného jednání jen automobil obžalovaným s výhradou vlastnictví prodaný, než důvody obžalovacího spisu zdůrazňují závazek obžalovaných, dáti svěřiteli auta k dispozici peníze prodejem auta stržené, a podotýkají, že si obžalovaní, neučinivše tak, byli vědomi hmotné protiprávnosti svého jednání. V podstatě přešly tyto vývody obžaloby do rozhodovacích důvodů rozsudku, který tedy shledává zřejmě zpronevěru i v zadržení a přivlastnění si úplaty za auto docílené, ovšem zároveň i v prodeji auta. K té i oné konstrukci viny obžalovaných jest po stránce objektivní přisvědčiti. Námitky stížnosti neobstojí. V pouhém svolení svěřitele k prodeji auta, k němuž si byl při prodeji obžalovaným vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, pokud se týče v příkazu jeho, by obžalovaní — nemohouce zaplatiti nedoplatek 15.000 Kč, pokud se týče (po slevě) 13.000 Kč — prodali auto za 12.000 Kč až 13.000 Kč, nelze shledati vzdání se práva vlastnického, skutečnost, kterou výhrada vlastnictví pominula. Při nedostatku jasného zřeknutí se tohoto práva byl význam onoho svolení (příkazu) ten, že prodej obžalovanými pak předsevzatý nebyl v rozporu s vůlí svěřitelovou a nebyl proto protiprávním nakládáním s věcí svěřenou. Ovšem jen, pokud by se byl prodej provedl v mezích svolení (příkazu), tudíž i dodržením ceny vlastníkem auta určené. Jelikož svěřitel svolil jen k prodeji za 12.—13.000 Kč, přičil se prodej za nižší cenu výslovně a pro obžalované závazné vůlí svěřitelově, takže byl svémocným a protiprávním nakládáním se svěřenou věcí, přivlastněním po rozumu § 183 tr. zák., zejména prodej auta J-ovi za 10.000 Kč (5.000 Kč v hotovosti a 180 přístrojů k řezání dříví). Zůstala-li však výhrada vlastnictví svěřitelova platnou a závaznou přes jeho svolení k prodeji auta obžalovanými a byl-li v důsledku toho svěřitel vlastníkem auta ještě v době jeho prodeje J-ovi, jednali obžalovaní při prodeji auta jen jako zmocněnci svěřitelovi, ujednali kupní cenu s J-em — třeba vlastní jménem, — na účet svěřitelův a byli povinni, přenechat svěřiteli — zmocniteli — veškeren užitek z kupní smlouvy (§ 1009 obč. zák.), takže byla kupní

cena přijatá jimi od J-a věci pro ně cizí, protože věci náležející vlastnický majiteli auta, na jehož místo vstoupila, t. j. ani obžalovaní nabyli skutečné moci nad ní jen v důsledku svolení svěditele k prodeji auta, věci jim vlastníkem auta svěřenou. Na tom nemění nic skutečnost, že si vlastník auta při svolení k prodeji nevyhradil výslovně, že bude auto obžalovanými prodáno na jeho účet. Toho bylo — nehledíc k tomu, že výhrada plynula z právního poměru mezi obžalovanými a svěditelem — třeba tím méně, an svolil k prodeji zřejmě jen proto, by odvedením výtěžku došel zaplacení své pohledávky na zbytek kupní ceny; ostatně udal sám obžalovaný Bernard G., že si byl dobře vědom, že A., přesněji firma, jejímž zřízencem A. jest — je vlastníkem auta a že on musí v případě prodeje ihned odevzdati peníze A-ovi. Proto nelze shledati právní omyl po stránce objektivní v tom, že napadený rozsudek pokládá za svěřený statek jak automobil v době prodeje obžalovanými, tak i výtěžek tím docílený a že spatřuje v prodeji auta za 10 000 Kč přivlastnění si svěřené věci. Po stránce subjektivní omezuje se napadený rozsudek na výrok, že obžalovaní, neodvedše A-ovi prodejem auta stržené peníze, pokud se týče zboží, museli si býti vědomi hmotné protiprávnosti svého jednání. Odůvodnění k tomuto po stránce subjektivní rozhodnému závěru připojeno není. Rozsudek neuvádí ani skutkový dosah vědomí obžalovaných, ani, kterými úvahami byl soud nalézací k závěru veden. Nepoukazuje ani na seznání obžalovaného Bernharda G-a, o němž se nezmiňuje ani na jiném místě, a nevypořádává se ani s tím, co tento obžalovaný tvrdil o nákladech na opravy auta, ani s obhajobou Berty G-ové, že si nemůže vzpomenouti, vyhradil-li si A. právo vlastnické, ani s tím, že obžalovaná nedoznala vědomí o závazku odevzdati A-ovi docílený výtěžek, ani s obhajobou Bernharda G-a, že mu A. řekl, by hleděl prodati nějak vůz, který nechce zpět. Posléze nezjišťuje ani vědomí obžalovaných, že se prodej za menší cenu než 12.000 Kč přičí vůli A-ově. Rozsudek je tudíž ve výroku o rozhodné skutečnosti stížen zmatkem nedostatku důvodů a bylo jej k důvodné stížnosti Bernharda G-a zrušiti podle § 281 čís. 5 a § 288 čís. 1 tr. ř., a to za předpokladů § 5 zákona čís. 3 ř. zák. na rok 1878 ihned v zasedání neveřejném, protože se podle povahy shledaného zmatku nelze obejít bez nového hlavního přelíčení.

Zmateční stížnost podaná původně oběma obžalovanými, byla sice Bertou G-ovou dne 29. prosince 1928 vzata zpět a bylo vysloveno, že se stává Berta G-ová účastnou amnestie presidenta republiky z 19. října 1928 s podmínkou, že škodu Josefu A-ovi způsobenou do 15. května 1931 nahradí. Jelikož však ohledně Berty G-ové jsou tu předpoklady § 290 tr. ř., osud Berty G-ové touto cestou, zejména skončí-li nové hlavní přelíčení v první stolici jejím osvobozením, podstatně by se zlepšil, kdežto proti zhoršení své situace chráněna je předpisem § 293 třetí odst., § 290 druhý odst. tr. ř., bylo i ohledně této obžalované použitím § 290 tr. ř. odsuzující rozsudek zrušiti a věc i ohledně ní vrátiti do první stolice k opětovnému projednání a rozsouzení. Byla-li by Berta G-ová po novém přelíčení znovu právoplatně odsouzena, zůstane ovšem usnesení krajského soudu z 25. ledna 1929 i ohledně tohoto nového odsouzení v platnosti. Podotčeno budiž, že přímým pachatelem

zpronevěry může býti jen ten, komu byla zpronevěřená věc svěřena, že jiné osoby přicházejí v úvahu zpravidla jen jako spoluvinníci nebo podílníci a že bude proto přesněji, než se stalo ve zrušeném rozsudku, uvažovati o tom, zda byl automobil svěřen oběma obžalovaným, po případě kterému z nich a jaká byla (činná neb intelektuelní) účast toho kterého obžalovaného na úkonech, jež snad budou podřaděny pojmům zadržení za sebou a přivlastnění.

Čís. 3411.

Zmatekem čís. 4 § 344 tr. ř. pro porušení předpisu první věty § 271 tr. ř. je jen, nebyl-li protokol o hlavním přelíčení, podepsaný předsedou a zapisovatelem, vůbec sepsán, a to aspoň do počátku lhůty k provedení zmateční stížnosti; zákon nepředepisuje pod zmatečností, že protokol musí býti sepsán hned při hlavním přelíčení. Jen, kdyby obhajoba ke zajištění svých tvrzených práv na současnou kontrolu protokolárních zápisů navrhovala, aby protokol byl v čistopisu ke spisům přiloženým sepsován současně (nebo sice mimo hlavní přelíčení, ale přece hned postupně dle běhu přelíčení) a kdyby porotní soud rozhodl proti tomuto návrhu nebo rozhodnutí o něm opomenul, mohla by obhajoba po případě uplatňovati zmatek čís. 5 § 344 tr. ř.

Při spolupachatelství (dle § 70 slov. tr. zák.) nemusí býti v otázce (§ 318 tr. ř.) ohledně jednoho pachatele výslovně vyjmenování i spolupachatelé; ohledně každého obžalovaného a ohledně každého trestného činu musí býti dána samostatná otázka (§ 318 tr. ř.).

Účelem individualisace podle § 318 tr. ř. jest zjistiti osobitost činu za účelem zajištění neporušitelnosti zásady »ne bis in idem«. Tuto individualisaci neruší, byl-li v otázce alternativně uveden způsob činnosti ve smyslu obžaloby, když se tato činnost vztahuje k témuž podnětu, k témuž předmětu a k těmže okolnostem dle místa a času čin jinak pevně určujícím, takže o jeho totožnosti pochybnosti býti nemůže.

Rozsudek nečiní zmatečným, že nebyla dána kontrolní otázka ve smyslu druhé věty třetího odstavce § 323 tr. ř. z moci úřední.

Účelem kontrolních otázek je, by určitý zákonný znak, do předchozí otázky pojatý, byl vyjádřen skutečnými poměry tomu odpovídajícími; zjištění jmen spolupachatelů nelze činiti předmětem otázky kontrolní.

Formální zmatek (čís. 6 § 344 tr. ř.) nemůže býti při zrušovacím roku prováděn jinak a širě, než se stalo v písemném provedení zmateční stížnosti.

§ 322 tr. ř. má na zřeteli jen takové zvláštní přitěžující nebo polehčující okolnosti, které již podle zákonného ustanovení o samém trestném činu jmenovitě jich uvedením v dotýčném ustanovení podmiňují změnu trestní sazby.

Nespadají sem okolnosti podmiňující záměnu trestu smrti podle § 91 tr. zák. slov. v doživotní káznici nebo podle § 92 tr. zák. slov. v káznici patnácti let.

Podstata a účel ustanovení §§ 91, 92 uh. tr. zák. a rozlišení od ustanovení § 338 tr. ř. a §§ 54, 266 tr. zák.